

Вітаємо володарів «Подільської Вікторії»!

Малицька Клавдія Петрівна,
методист з навчальних дисциплін
міського методичного кабінету

Горобчук Наталія Семенівна,
завідувач ДНЗ №35

В номері:

Ярмарок фахових сподівань – вишанування творчих педагогів.....	2
Ж.О. Воловодівська «Поради вчителям щодо супроводу інклюзивного навчання».	
Сторінка методиста	4
В.Ю. Василичена «АТО. Тернисті долі земляків».	
Панорама творчих уроків	6
К.П. Малицька, Н.Б. Грабчак «Усна історія як метод навчання і дослідження»	
З досвіду роботи	13
Л.В. Новицька «Вчитель: майстер і творець». З досвіду роботи.....	15
Т.М. Єршикова «Хай в серці кожної дитини живе любов до України».	
Виховна робота	19
Р.І. Демченко «Нумо працювати, не час нудьгувати!».	
Виховна робота	28

Ярмарок фахових сподівань – вшанування творчих педагогів

12.05.2016 року в актовій залі «Вінницького міського палацу дітей та юнацтва імені Лялі Ратушної» відбулися щорічні урочистості в рамках акції «Ярмарок фахових сподівань», яка є частиною загальноміського проекту «Ім'я в освіті міста». Свято присвячене вшануванню педагогічних працівників міста, які здобули перемогу в міських, обласних, всеукраїнських та міжнародних освітянських конкурсах.

Мета заходу полягає у залученні вчителів до творчої, пошукової діяльності, підвищенні їхньої педагогічної майстерності, інноваційної культури, рівня компетентності, вміння продукувати перспективні ідеї, реалізовувати їх у практичній діяльності, розглядати навчальний процес як сходинки до духовного зростання дитини.

На святі традиційно були **відзначені переможці конкурсу «Кращий навчально-методичний посібник-2016»**, який впродовж 15 років проводиться в рамках акції «Ярмарок фахових сподівань».

В 2015-2016 році конкурс проводився у сімох номінаціях: «Навчально-методичний посібник», «Педагогічний менеджмент», «Позакласна та виховна робота», «Соціально-психологічна робота», «Дидактичні ігри», «Електронно-освітній ресурс», «Навчально-методичний посібник ДНЗ».

У зазначених номінаціях на розгляд журі було представлено 109 навчально-методичних посібників від загальношкільних, позашкільних та дошкільних навчальних закладів, авторами та упорядниками яких стало 160 педагогічних працівників. Серед них перемогу вибороли 38 навчально-методичних посібників, авторами та авторами-упорядниками яких є 62 педагогічні працівники.

Набрали найбільшу кількість балів і, відповідно, вибороли нагороду – «Подільську Вікторію» – **Маліцька Клавдія Петрівна**, методист з навчальних дисциплін КУ «Міський методичний кабінет» Департаменту освіти Вінницької міської ради (навчально-методичний посібник «**Історія міста Вінниці (найдавніші часи – початок XXI століття)**»), **Горобчук Наталія Семенівна**, завідувач дошкільного навчального закладу №35 (навчально-методичний посібник «**What? Why? Where? English for kids**»).

Також нагороди отримали переможці:

- всеукраїнського конкурсу «Класний керівник» у 2015 році;
- міського етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2016»;
- Всеукраїнського конкурсу «Інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу»;
- конкурсу «Кращий практичний психолог дошкільного навчального закладу психологічної служби системи освіти у 2015-2016 навчальному році»;
- міського конкурсу «Вихователь року-2015»;
- міського конкурсу молодих педагогів «Надія-2016»;
- конкурсу «Освітні проекти у дошкільній освіті»;
- Міжнародних освітніх виставок «Інноватика в сучасній освіті» та «Сучасні заклади освіти»;
- Всеукраїнського конкурсу «Освітній Оскар-2015»;
- Всеукраїнського конкурсу серед педагогічних працівників «Сталий розвиток – наш вибір»;
- VII Міжнародного фестивалю педагогічних інновацій;
- грантів Вінницької обласної ради та Вінницької обласної державної адміністрації

Під час підведення підсумків загальноміської методичної роботи за вагомий внесок у методичну роботу були вшановані педагогічні колективи закладів освіти міста.

Поради вчителям щодо супроводу інклюзивного навчання

Воловодівська Жанна Олексіївна,

методист з практичної психології та соціальної роботи міського методичного кабінету Департаменту освіти Вінницької міської ради

Навчання в інклюзивних освітніх класах є корисним як для дітей з особливими освітніми потребами, так і для звичайних дітей, членів родин та суспільства в цілому. Як свідчать дослідження, в інклюзивних класах наголос робиться в першу чергу на розвиткові сильних якостей і талантів дітей, а не на їхніх проблемах. Взаємодія з іншими дітьми сприяє когнітивному, фізичному, мовному, соціальному та емоційному розвитку дітей з особливими потребами. При цьому діти з типовим рівнем розвитку демонструють відповідні моделі поведінки дітям з особливими освітніми потребами і мотивують їх до розвитку та цілеспрямованого використання нових знань і вмінь. Взаємодія між дітьми загального розвитку і дітьми з особливими потребами в інклюзивних класах сприяє налагодженню між ними дружніх стосунків. Завдяки такій взаємодії діти вчаться природно сприймати і толерантно ставитися до людських відмінностей, вони стають більш чуйними, готовими до взаємодопомоги.

Діти з мовленнєвими порушеннями мають функціональні або органічні відхилення у стані центральної нервової системи. Такі діти швидко виснажуються, втомлюються. Втома накопичується упродовж дня, тижня, що позначається на загальній поведінці. Вони дратівливі, збудливі, мають рухову розгальмованість, не можуть спокійно сидіти, щось крутять в руках, гойдають ногами тощо. Ці діти емоційно нестійкі, їхній настрій швидко змінюється.

Кілька порад учителям: дітям, які мають ці порушення, потрібен полегшений режим навчання, однак не зниження вимогливості до засвоєння програмового матеріалу, а відповідна організація режиму навчання. Це, насамперед, психологічна підтримка з боку вчителя. Завдання та інструкції, адресовані всім учням класу, для такої дитини потрібно деталізувати, вони мають бути доступними для розуміння і виконання; мовлення педагога має бути повільним, розміреним, емоційно виразним, складатися з коротких та зрозумілих речень; за наявності у класі дітей із заїкуванням потрібно замінити усні відповіді на письмові; усне опитування слід проводити на місці, не викликаючи учня до дошки, а також не слід починати опитування саме з цих дітей. Якщо дитина боїться усних відповідей, її краще опитати після уроку.

Діти із затримкою психічного розвитку мають труднощі в опануванні знань і незрілість емоційно-вольової сфери. Відсутність концентрації та швидке

відволікання уваги призводять до того, що цим дітям складно чи неможливо організувати свою діяльність у великій групі та самостійно виконувати завдання.

Кілька порад учителям: давати добре структурований матеріал; посадити дитину ближче до вчителя, щоб постійно підтримувати емоційний і зоровий контакт; змінювати види роботи на уроці, чергуючи дійові, рухливі форми з теоретичними, оскільки рухи стимулюють увагу такої дитини; під час уроку пропонувати дітям записувати певні положення та свої дії, що допоможе використовувати ці записи в подальшому як план дій.

Гіперактивність та дефіцит уваги – один з поширених розладів, притаманний за різними даними 3-5 – 8-15% дітей та 4-5% дорослих. Причини цього стану досі вивчаються. У таких дітей спостерігається комплекс клінічних, фізіологічних, психологічних і біохімічних змін, іноді певні мінімальні мозкові дисфункції.

Кілька порад учителям: найдоцільніше посадити учня за першу парту, він менше відволікатиметься; розклад уроків має враховувати обмежені можливості учня зосереджуватися та сприймати матеріал; види діяльності на уроці мають бути структурованими для учня у вигляді картки дій, алгоритму виконання завдання, чітко сформульованими; вказівки мають бути короткими та чіткими, повторюватися кількаразово; учневі важко зосередитися, тому його потрібно кількаразово спонукати до виконання роботи, контролювати цей процес до його завершення, адаптувати завдання таким чином, щоб школяр устигав працювати у темпі всього класу; домагайтеся виконання завдання і перевіряйте його; знаходьте різноманітні можливості для виступу учня перед класом (як саме виконував завдання, що робив під час чергування, як готував творчу роботу тощо); навчальний матеріал потрібно унаочнити настільки, щоб він утримував увагу учня і був максимально інформативним; хваліть дитину, використовуйте зворотний зв'язок, емоційно реагуйте на найменші її досягнення, підвищуйте її самооцінку, статус у колективі; необхідно постійно заохочувати учня, рідше явно вказувати на хиби, віднаходити коректні способи вказати на помилки; потрібно виробляти позитивну мотивацію у навчанні; спирайтеся на сильні сторони учня, відмічайте його успіхи, особливо у діяльності, до якої він виявляє інтерес; у разі вияву учнем епатажних чи неадекватних дій, дотримуйтеся тактики поведінки, обраної командою фахівців; якомога частіше спілкуйтеся і співпрацюйте з батьками учня.

«АТО. Тернисті долі земляків»*Бібліотечний урок мужності**(9 клас)**Василишена Валентина Юріївна,**кваліфікаційна категорія "спеціаліст",**бібліотекар закладу**«Загальноосвітня школа І-ІІІ ст. №20 Вінницької міської ради»*

Мета: сформувати в учнів знання про основні віхи з історії становлення України, її сьогодення, вміння розуміти єдність і цілісності України, створити умови для виховання в учнів готовність бути повноцінними членами суспільства, які зможуть знайти шлях до стабільності, миру і злагоди в Україні, прищеплювати почуття патріотизму і поваги до учасників антитерористичної операції.

Обладнання: фотографії учасників антитерористичної операції, державні символи України, слайдові презентації «АТО» та «Герої АТО – учні нашої школи», інтерактивна дошка, комп'ютер, запис пісні «Гей пливе кача...»

Епіграф:

*Це люди нелегкої долі,
Вони борці за мир і спокій по власній волі,
Віддають найдорожче в пекельному бої,
Вони гідні звання - Народні Герої!
Віталій Пиріг*

Хід уроку**І. Організаційна частина.****ІІ. Активізація опорних знань.**

Бібліотекар: Важкі випробування переживає зараз Україна.

Листопад 2013р. – лютий 2014 р. – Революція гідності, Майдан, 2014-2016 рр. – бойові дії на Сході України (слайдова презентація «АТО»).

- **На вашу думку, як змінилася свідомість українців, що стало передумовою такої зміни?**(Події останніх років примусили кожного українця відчувати свою причетність до своєї країни, а також зрозуміти, що ми господарі на власній землі. Сьогодні, захищаючи власну гідність і незалежність, ми, українці, знайшли себе, показали всьому світові, що Україна – це не просто точка на карті світу, Україна – це демократична, європейська країна).

«Шукаючи Європу, ми знайшли Україну!»

(вираз із Інтернету)

- **Чи можна було запобігти смерті Небесної сотні?**(Так, якби влада прислухалася до народу і підписала угоду про вступ до Євросоюзу)

Бібліотекар: Україна продемонструвала Європі і всьому світові, що українці – міцна духом волелюбна нація, яка навчилася поважати себе і яка зуміла відстояти свій демократичний вибір. Та не всім це до душі. Росія ніяк не може пробачити Україні її незалежність. Ліна Костенко писала: «У кожної нації свої хвороби. У Росії – невиліковні». Вороги розуміють, що тільки розділивши, посіявши ворожнечу, нас можна буде й надалі тримати в покорі. Пригадуються слова Григорія Сковороди, який сказав про наш народ: «Не вчіть яблуню родить яблука. Краще відженіть від неї свиней». Це була відповідь недругам і ворогам, які намагалися довести, що українська нація є недержавною, приреченою на другорядні історичні ролі. І щоб зробити нас слабшими, недруги намагаються нас розсварити. Вже стали історією дати російсько-українського конфлікту: 22 лютого 2014 року встановлено проросійські блокпости, 23 лютого 2014 року в м. Севастополі - сепаратистські мітинги, 27 лютого 2014 р. – захоплення будівлі Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

- **Як ви думаєте, чи є правомірними дії РФ?** (Ніхто не має право порушувати територіальну цілісність України).

- **Про початок військових дій на сході нашої держави нам розповість віриш нашого земляка Артура Рибчука**

Було життя в свободі й мирі
На Україні у роки,
Коли здобули незалежність
Діди, прадіди чи батьки.
Здавалося так буде вічно.
Та ворог злий готує план.
Щоб захопити краї наші
І відродити царство зла.
Сліпив й дурив він свій народ,
Готуючися до війни.
Своїх людей послав до влади,
Щоб ті розставили сітки.
Та українці не стерпіли,
Бо Україна – це народ.
Тирана з трону повалили,
Хоча, чимало було втрат.
А ворог цього не чекав!
Від зла війну оголосив,
На схід України напав,
Степи вкраїнські полонив.
На захист рідної землі

Стають українські воїни.
Російські бойовики злі
Ослуhalись правил війни.
Наші українці не здаються,
Незламний й вільний їхній дух.
Хай з перемогою вернуться
І волю знову повернуть.
Вони – герої українські,
Бо ризикуючи життям
Від злих підступних терористів,
Стають на захист майбуття.
Ми їх ніколи не забудем
Як не забудемо ціну,
Яку сплатили українці
Йдучи безстрашно на війну.

Бібліотекар: Російські сепаратисти зазіхають на територіальну цілісність нашої держави. 12 квітня 2014 року почалося вторгнення російських бойовиків на Донбас, наступного дня було оголошено про початок на Сході України антитерористичної операції – АТО. Більшість жителів Донецької та Луганської областей виїхали з зони АТО.

- Як Ви думаєте, жителі яких областей України повинні бути призвані до армії? (думки учнів)

Погодьтеся, коли йдеться про честь та гідність твоєї країни, коли ворог посягає на територіальну цілісність, коли раптом виникає гурт зрадників країни, ми не можемо вести дискусії, кому йти воювати. Це – обов'язок кожного. Не залежить це, де ти живеш, де служив, ким працюєш. Тому всі ми повинні бути вдячні тим, хто відстоює право України бути гордою державою, хто захищає вас із нами. Жах лише в тому, що гинуть наші співвітчизники. І винна в цьому Росія на чолі з президентом Володимиром Путіним.

ЧИТАЄ УЧЕНЬ (вірш вінничанки Валентини Абрамової)

Росіє, ми забудемо не скоро,
Що ти на нашій скоїла землі,
І ці - страшні „зелені коридори”,
Де українські хлопці полягали.
Ти обіцяла, що вогню не буде,
Що ви на час зупините двобій -
А потім ти стріляла прямо в груди
І добивала тих, хто ще живий.

Ну що ж, тобі, Росіє, не звикати -
Аж до страшного самозабуття
Виконувати роль сліпого ката,
В мільйонів відбираючи життя.
Криваві бійні і голодомори,
Гулак і Соловецькі табори -
То все твої - „зелені коридори”
Приховані від світу до пори.
Я вірю, що прийде колись прозріння,
В твої, забуті Господом, краї,
І проклянуть прийдешні покоління
Страшні, Росіє, подвиги твої !

Бібліотекар: Виникає питання: «Хто ж такий патріот?» (Патріот – людина, яка віддана своєму народу і рідній землі, яка ставить свої інтереси не вище інтересів свого народу, яка духовно пройнята любов’ю до своєї мови, культури і історії).

ЧИТАЄ УЧЕНЬ (вірш вінничанки Інни Пономаренко)

Про цю війну писатимуть у книгах з історії,
календар наш збагатиться траурними датами...
Велика ціна забаганок одного хв.орого,
надто багато життів українських покладено...
Ідуть на схід найвідважніші хлопці - патріоти,
вони лишають цю землю із мужністю, раптово...
Український народ важко зламати і побороти,
незалежність дається нам втратами, потом і кров’ю...
Та досить... досить цього божевілья війни, справді,
смертей, доль покалічених, нестерпного болю ...
Я не хочу більше чути про бетеери, гради,
і жити в війні, тонути у сльозах і горі....

ЗАВДАННЯ:прокоментуйте афоризми.

Афоризми

Люблять Батьківщину не за те, що вона велика, а за те, що своя. (Сенека)

Той, хто не любить своєї країни, нічого любити не може. (Д. Байрон)

Забудеш рідний край — твоє всохне коріння. (П. Тичина)

Патріотизм — це не любов до ідеї, а любов до Вітчизни. (В. Распутін)

Той, хто в біді кидає свій народ, стає його ворогом. (Ч. Айтматов)

Вітчизна — це не хтось і десть, Я — теж Вітчизна. (І. Світличний)

Українському народу не потрібно співчуття – потрібні патріоти. Потрібен ти!
(І. Олійник)

Бібліотекар: Важкі часи настали для нашої держави. Нас хочуть розділити, але ми – українці – сильна нація, і Україна – єдина країна. Кожен з нас має любити свій народ, його культуру і традиції, як це робили ті, хто загинув за нашу незалежність на Майдані та на полі бою. Вшануємо пам'ять про героїв Небесної сотні і героїв війни на Донбасі хвилиною мовчання. Кожен із них – герой!

ПІСНЯ «Гей, плине кача...»

ЧИТАЄ УЧЕНЬ (вірш вінничанина Олеся Радича)

Так важко усвідомити...Війна.
Не віриться, що наша це реальність.
Вона жорстока, вбивця та німа,
Та жоден не бере відповідальність
За кожную смерть, за всю пролиту кров,
За те, що гинуть там звичайні люди.
Під сльози матерів і дзвін церков
За Україну підставляють груди.
Війна...І ми вже більше не в кіно.
Там справжнє все, там смерть гуляє полем.
Повільно опускаємось на дно...
І кожне слово оповите болем.
Де ділась наша людяність, скажіть?
Невже до цього треба йти людині?
Хоч ні. Подумайте і промовчіть,
Лиш матері згадайте очі сині.
Бо в кожного солдата є сім'я,
Є дім і люди, дорогі для серця.
У кожного в душі своє ім'я,
Лиш завдяки якому воно б'ється.
Не обривайте іншому життя!
Той гріх найгірший не беріть на себе.
Бо далі вже не буде вороття,
І вас уже не прийме більше небо.
Тож хай відступить темрява і біль,
І світле сонце хай зійде над нами.
І мир хай буде, як найвища ціль,
І хай добробут з нами йде віками

Бібліотекар: Війна... Як багато в цьому слові страху, крові, болю, сліз, гіркоти, приниження, ненависті, злості, смерті...

- Щоб ці слова вас не засмучували – покличемо на допомогу слова: захисник, військовий, солдат, гвардієць, відважний, герой, миротворець, воїн світла....

Саме такі сини-герої воюють в зоні АТО . На полі битви – захисники, воїни. Вони мужні, сміливі, хоробрі. Не шкодуючи власного життя, захищають неньку Україну.

Розповіді про героїв АТО (слайдова презентація «Герої АТО – учні нашої школи »)

Бібліотекар: Юні, молоді, мужні, завзяті, незламні та готові власними життями боронити наш мир і спокій. Такі різні долі, але об'єднані в одну єдину фронтову долю бійців і волонтерів АТО. Об'єднані любов'ю до Батьківщини, боротьбою за цілісність і незалежність України, за наше щасливе майбутнє.

Щиро бажаємо нашим захисникам: «Повертайтеся живими!»

ЗАВДАННЯ: продовжить речення.

1. Українці – це ...
2. Я – українець, а це значить, що....
3. Я – патріот своєї країни, бо...
4. Я люблю Україну, за те, що...
5. Щоб зберегти цілісність України, треба...
6. Українцям треба об'єднатись, інакше...
7. Кожен, хто живе в Україні, повинен...
8. Від кожного громадянина України залежить...
9. Події останніх місяців примусили кожного українця відчути ...
10. Воїни Збройних Сил України – це ...
11. Ми знаємо, що ми сильні духом, а значить...
12. Я захоплююсь героїзмом тих людей, які...
13. Вражає, що героями АТО стали не лише чоловіки, а й жінки, такі як ...
14. Мене найбільше вразила історія про...
15. Я запам'ятав історію про...
16. Ми повинні пам'ятати про...
17. Україна – переможе, тому що...
18. Слава Україні!...

ЧИТАЄ УЧЕНЬ (вірш вінничанки Галини Охоцької)

Ось прийшов я, Святий Миколай,

І до тебе, вояче сміливий:

Подарунок від мене тримай,

Будь здоровий, для куль невразливий.

На високих ясних небесах
Я потреби людські добре знаю,
В невсипущих своїх молитвах
Щиро Бога й за тебе благаю.
Призиваю Господнє ім'я,
Щоб живим ти вернувся додому,
Бо чекає на тебе сім'я,
Вся родина, сусіди, знайомі.
Хай Ангелик прихилить крило
До твоєї, вояче, стежини,
Щоби в безвість відходило зло,
Бо ти – справжній Герой України.

ПІСНЯ «Я люблю мою Україну» з репертуару Гайтани

ПІДСУМОК ЗАХОДУ

Бібліотекар: Сьогодні кожен із нас повинен брати посильну участь, щоб приблизити мир на нашій землі: хтось захищає територію та кордони України, її незалежність, хтось займається волонтерською роботою. Кожен, хто живе в Україні, повинен пам'ятати, що він громадянин цієї держави і від кожного залежить, яке життя ми в ній побудуємо. Ми повинні вчитися любити свою землю, свій народ, культуру, як її любили ті, хто загинув за нашу незалежність на Майдані та у військових діях, названих АТО. Ми знаємо, що ми – єдині, що перемога буде за нами. Єдина Україна – іншого шляху у нас немає. Перемога буде за нами!!! Слава Україні!!! Героям Слава!!!

Усна історія як метод навчання і дослідження

Малицька Клавдія Петрівна,

методист з навчальних дисциплін

міського методичного кабінету Департаменту освіти Вінницької міської ради

Грабчак Наталія Борисівна

вчитель історії закладу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ст.№8 ВМР»,

спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист

Навчати історії виключно за академічними викладом матеріалу в підручнику сьогодні вже не актуально. Все частіше вчителі історії звертають увагу на матеріал, який « олюднює» хід історії . Новими методологія сьогодні вважають історію повсякденності та усну історію. Останній науковий напрям сформувався остаточно вже після Другої світової війни, хоча в усі часи історичні дослідження не обходилися без усних досліджень.

Геродот, Фукидід були тими першими збирачами історій в оповідках, яким користується людство і на сьогодні. Саме усна історія зберегла факти , які передавалися від очевидців . Це були пережиті здобутки і кривди, які слугують не лише консолідації певної соціальної групи , а дають змогу пролити світло на життя людини в той чи інший період, відійти від офіційного тенденційного трактування процесів, подій.

Наявність технічних засобів, занурення у винятковість історичного досвіду в ході освітньої проектної навчальної діяльності дають змогу колоритно заглянути в часові простори історії рідного краю, місцини .

А допоки вчені – історики сперечаються про те, як класифікувати усні джерела, вчителю історії слід керуватися тим , що:

- усна історія вміє вихоплювати сюжети, смаки, і ,навіть, запахи об'єктів, місцин, які доповнюють загальний перебіг історичних подій на окремі сюжети, які могли б і не мати місце в іншому регіоні України;

- усні історії , як і люди не схожі між собою, а тому всяка розповідь очевидця – це його внутрішньо пережите, сприйняте, оцінене не одразу, а дещо пізніше уже під впливом багатьох чинників: політичних, економічних , соціальних, культурних процесів, які або передували, або ж були наслідком уже пережитого;

- усні історії не позбавлені фальсифікації: вони або ж іноді це сімейні перекази , які вже зазнали видозмін у трактуванні, або ж є спробою приховати чи то прикрасити злободенну тему , яка цікавить дослідника, прикрасити свій статус чи викликати співчуття;

- найчастіше усні історії фіксують факти, які закарбувалися в пам'яті конкретної людини, групи людей, а тому не позбавлені суб'єктивізму,

фальсифікацій, часто-густо близькі до чуток, особливо , коли громадяни позбавлені прав доступу до інформації;

- розказані очевидцями історії критичні, саморефлексивні і відображають позицію як особисту, так і певної соціальної групи , члени якої різняться поміж себе за віком, майновим, професійним, освітнім, конфесійним статусом.

Діапазон усних досліджень, які можуть під керівництвом вчителя робити учні – досить широкий, а тематика виходить за рамки офіційної історичної науки, наприклад:

Історія містечкового життя в період окупації.

Реколективізація в подільському селі.

Гендерність в місцевій владі.

Життя після війни.

Історія архітектурної споруди

(будинок Брусилова; гімназія Драганової і т.п.).

Голокост у Вінниці.

Обряди і свята молоді 70-х ХХ ст.

Модні молодіжні тенденції 80-90-х ХХст.

Як живуть прихильники молодіжних субкультур міста.

Учасники АТО свідчать.

Дитячі ігри 50-60-х ХХст.

Побутова техніка в господарстві сільської родини в період хрущовської «відлиги».

Усні історичні дослідження проводяться за попередньо складеними запитальниками, які під керівництвом вчителя складають учні. Варто знати , з якою категорією респондентів будуть працювати юні дослідники. Щоби уникнути конфліктів, досягти відкритості спілкування слід орієнтувати учнів на запобігання критики, неприхованого глузування над почутим, нехтуванням особою респондента, якщо він спрямовує в дещо в інше русло розмову і відверто переходить до інших тем. Розбурхану пам'ять слід поважати і вважати за щастя, що спливли факти, оцінки про які в запитальнику навіть не йшлося. Доцільно провести тренувальні вправи з етикету спілкування .

Робота вчителя з усними джерелами – це вміння організувати не лише дослідження, а й спрямувати роботу на формування навиків аналізувати отриману інформацію, порівнювати її з офіційною позицією, виокремлювати упередженість, стереотипи, а ще формувати інтерес до історії поза підручником, яка може по-різному спрацювати . Найголовніше, щоб не закладалися в дитячих душах зневага до людей старшого покоління, очевидців подій минулого , бо це закладає конфлікт поколінь. Нам потрібен громадянський мир, облюбований всепрощенням.

Вчитель: майстер і творець

*Новицька Лариса Віналіївна,
вчитель географії та економіки закладу
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №18 Вінницької міської
ради», викладач кафедри екології, природничих та математичних
наук Вінницької академії неперервної освіти, Заслужений учитель
України*

Всі ми, безсумнівно, словом і ділом, служимо педагогіці. А вона – не стільки наука, скільки мистецтво. В науці йдеться про суще, мистецтво проектує те, чого ще нема. Педагогіка творить майбутнє суспільства. Недарма кажуть: те, що сьогодні вивчає у шкільному класі одне покоління, стане нормою життя для наступного.

Всяке мистецтво немислиме без творчості. Педагогіка – теж. Вчитель зрідні ковзаняреві – фігурист виконує дві програми: обов'язкову та довільну.

Реалізація освітніх вимог має, звичайно, опиратись на загально дидактичні принципи, винесені вчителем ще із-за студентської лави. Також – його глибокими знаннями предмета, дисциплінованість, виконавською точністю. Це. висловлюючись мовою фігуристів, - обов'язкова програма.

Та однієї її замало. Потрібна ще майстерність у довільній програмі, ім'я якій – творчість. На вчителя вона накладає відбиток неординарності, неповторності. То – сплав духу, інтелекту, культури, громадянської позиції і професійного обов'язку педагога. Рельєфні прикмети її – здатність вчителя до імпровізації і артистизму.

Аби бути не ремісником, а творцем вчитель повинен мати право і бажання на професійну самобутність, мусить плекати у собі здатність вибирати з непочатого краю педагогічних альтернатив те, що співзвучно його душевній і професійній заквасці.

Мені здається не зовсім виправданим звернення до вчителя: « Як ви впроваджуєте досвід когось?». Вчитель має впроваджувати себе. Приглянутись, прицінитись до чужого досвіду, примірятись до нього і взяти звідти ті крупинки, що відповідають його власній манері. Мова йде не просто сліпе впровадження чужих набутоків, а про творче осмислення їх. Знай, як роблять інші, але роби так, як умієш сам. Чужий досвід, якщо він не гола технологія, на потоці не повторний . Коли він не одухотворений своїм серцем і розумом, то уподібнюється електроприладам у домі без електропостачання. Нехай кожен з вас співає своїм голосом. Дзвінко і переможно.

Не стане творцем вчитель, для якого внутрішній світ дитини, мов сорочка застібнута на всі гудзики . Вчити сьогодні аж ніяк не означає лише передавати учневі закони, закономірності, правила і дати. Вчити – насамперед знати, як

влаштована дитина: як міркує, запам'ятовує, відтворює, уявляє... Без знання природних потенцій, закладених в дитині, її навчання приречене на невдачу. Що добре для одного і не вадить другому, те може таїти небезпеку для третього.

Ми часто говоримо про гуманізацію навчання. На мою думку, гуманізація навчання – це забезпечення дитині права на свободу самовираження. А допомогти вихованцю самовиразитися – це дати можливість розквітнути його талантам, піднятися у висі творчості дитини. Вчитель-творець допомагає «стати на крило» своєму учневі. Дуже важливо відслідкувати, коли спалахнуть вогником інтересу очі дитини, яку іноді записують у категорію «важких учнів». Можна запропонувати знайти додаткову інформацію на цікаву для неї тему і розповісти в класі. Іноді така довіра й підтримка вчителя розквітає любов'ю до предмету. Пам'ятаю випадок, коли після демонстрації зразків мінералів і гірських порід байдужий на уроках учень ніби пробудився і не лише зацікавився географією, й став активним членом геологічного гуртка при станції юних туристів. У невмирущому спадкові Василя Сухомлинського помітне місце, зокрема, посідають слушні роздуми про індивідуалізацію і диференціацію навчальної справи. Непроста, певна річ. То проблема великої суспільної ваги. Вона – педагогічна за методами, соціальна за змістом, економічна за результатами і державна за масштабами. І, безумовно, вимагає творчого підходу вчителя. Природа, відомо, творить дітей, образно кажучи, в поштучному варіанті. Перед учителем – «невідомий пергамент» зі своїми таємничими письменами. І педагог мусить прочитати їх, вступивши в діалог з природою школяра. Спасує - знівечить юну індивідуальність. Згадаймо застереження Яна Амоса Каменського: «Вихователь – юнацтва, так як і лікар, - тільки помічник природи, а неї повелитель». Кожній дитині природа подарувала лише їй призначені соти. А чим вони будуть заповнені – пахучим медом чи полиновою гіркотою – великою мірою залежить від дорослих. Насамперед – від уміння вчителя прислухатись до голосу природи і спішити йому на зустріч. Великий гуманіст В.О.Сухомлинський всім своїм життям заперечував бездушне нівелювання школярів. І донині актуально звучать його дидактичні заповіді, висловлені, зокрема, у книзі «Сто порад учителям»: «Пам'ятайте, що нема й не може бути абстрактного учня... Мистецтво й майстерність навчання й виховання полягає в тому, щоб розкрити сили й можливості кожної дитини, дати їй радість успіху у розумовій праці. А це означає, що в навчанні має бути індивідуалізація – і у змісті розумової праці (характері завдань), і в часі».

Вектор творчих пошуків вчителя, як на мене, має бути спрямований на активізацію мислення дітей. Вони мають стати співавторами вчителя у творенні заняття. Разом з ним у міцній альпіністській зв'язці підніматися до вершин знань. У класі не мають бути об'єкти та суб'єкти навчання. Тільки суб'єкти. Не біймося

дитячої помилки. Її не до промахів, а до уроків слід відносити. Будьмо уважні до дитячих запитань.

Творчі набутки вчителя невіддільні від розвитку пізнавального інтересу дітей. Тільки те добре засвоюється, що їсться з апетитом. Спершу навчити хотіти й любити, потім – знати й уміти. Один з надійних ключів до дитячого інтересу – практичне застосування винесеного з уроку. Доведено, що процес засвоєння знань містить у собі:

- сприймання;
- осмислення;
- запам'ятовування;
- застосування знань за зразком;
- застосування знань у новій ситуації.

Останнє – найперше мірило глибини й гнучкості мислення. Дуже люблю географію. Пояснення складних тем – виклик нашій методичній вправності. Це – геологічна і тектонічна будова території, типи кліматів і причини їх формування, чинники розміщення виробництва в епоху НТР. Все це дитині потрібно для формування її загальної культури. Але є теми, що можуть пригодитися в складній ситуації. Це, до прикладу, орієнтування на місцевості. На жаль, практичні роботи за межами класу програмою не передбачені. Та маємо позакласну роботу і просто відповідальність перед «тими, кого приручили».

Курс шкільної економіки, погодьтесь, насамперед, досить невдало перенесений в 11 клас. Такий важливий соціальний предмет вивчається похапцем, бо учні випускного класу чітко мотивовані на вступні іспити. Та маємо те, що маємо. Тому необхідно попри дуже складний теоретичний матеріал курсу, показати його практичне застосування і для тих, хто не збирається бути економістом. Та кожен має стати ощадним господарем, навчитися жити в рамках власного бюджету, доцільно вкладати в покупки кожную гривню. Поради вони можуть шукати в законах Госсена, які їм і пояснить учитель.

Величезний потенціал містять екскурсії для школярів. Може порадіти за маленьких громадян тих країн, де екскурсії є обов'язковими в освітніх програмах. Дай Боже, і ми доживемо до цього. Поки ж шкільні екскурсії з виїздом за межі населеного пункту організовують мужні вчителі, про яких мовиться:» І швець, і жнець, і на дуді гравець». Бо організації системи дитячого освітнього туризму, м'яко кажучи,бажає кращого. «Собори учнівських душ» немислимо плекати без виховання в молоді пристрасної жаги бачити й множити красу отчого краю. Організація екскурсії може стати творчою справою для кожного її учасника. Учні разом з вчителем прокладають маршрут (його можна відтворити і на контурній карті). Самостійно шукають інформацію про об'єкти прогнозованих відвідин, історичні постаті. Група дітей може стати екскурсоводами на різних маршрутах

екскурсії (наприклад, коли діти перебувають в автобусі, розповідати про місцевість, якою їдемо). Старшокласники можуть провести усний журнал для учнів молодших класів, де розповісти про побачене та відчуте.

Кожне суспільство сильне школою. Серце ж її – вчитель. Він загалом – категорія моральна. В його роботі має переважати не моралізування, а творитися етичний простір. Він є найбільш сприятливим для гармонійного виховання й навчання.

Творчий вчитель послуговується авторською методикою. Але вона завжди повинна бути похідною від любові до дітей. Осердя її,напевно, міститься у рядках першого послання апостола Павла до Коринтян : «Любов довготерпить, любов милосердствує, не заздрить, любов не величається, не надимається. Не поводитьсь нечемно, не шукає тільки свого, не реветься до гніву, не думає лихого. Не радіє з неправди, але тішиться правдою. Усе зносить, вірить у все, сподівається всьому, усе терпить! Ніколи любов не перестає!»

У Святому писанні можна знайти ще й адресовану нам пораду: стукайте і вам відчинять, просіть – вам буде дано, шукайте і знайдете. Отож, дорогі педагогічні побратими і посестри, шукаймо, держаймо, творімо. І прийде успіх. Колись з гордістю скажемо:

Мої суцвіття, биті холодами,
Ви добру зав'язь все-таки дали.
(Ліна Костенко).

Для того і працюємо, і живемо в школі і для школи, а школа живе в нашому серці.

Хай в серці кожної дитини живе любов до України*Сценарій позакласного заходу**Єршикова Тетяна Миколаївна,**вчитель початкових класів**закладу «НВК: загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів –**гуманітарно-естетичний колегіум №29 ВМР»,**спеціаліст вищої категорії, вчитель-методист***Звучать фанфари.****Ведуча:**

Добрий день вам, люди добрі,

Раді з святом вас вітати!

І від серця щирого

Щастя та добра бажати.

Ведучий:

На свято вас просимо

Гуртом й поодиночі,

На свято веселе,

Бо ми – українці!

1. Гляньте, як гостей багато!

Прийшли вони на наше свято!

Радю нас усіх вітають

І оплесками зустрічають!

2. Вітають усіх українські малята!

Ми всі готувалися довго до свята:

Вивчали таночки, веселі пісні,

Для вас готували виступи свої.

3. Хоч маленькі ми ще діти,

Мов весняні дрібні квіти,

Величаємо в цю днину

Нашу матір – Україну!

*Звучить космічна музика. На екрані з'являється літаюча тарілка. На сцену вибігають два прибульця.***Прибулець 1** Бачиш, он якась планета! Така блакитна, гарна. Давай ближче підлетимо, подивимось.*Звучить музика.***Прибулець 2** Ти чуєш?**Прибулець 1** Що? Нічого не чую!**Прибулець 2** Ну як не чуєш? Прислухайся.

Прибулець 1 О, чую. Яка гарна мелодія. Там щось відбувається. Підлети ближче. Давай подивимось.

Звучить пісня «Квітка душа». Дівчата танцюють танець.

В кінці танцю звучить музика падаючої літаючої тарілки. Літаюча тарілка падає на Землю. Дівчата лякаються та тікають.

Прибулець 2 Ой, куди це ми потрапили?

Звучить музика. Інопланетяни імітують ходьбу на сцені. На екрані фільм про Україну.

Прибулець 2

Що то, діти, за країна – неба синього блакить,
На ланах у серпні жито стиглим золотом блищить?

Прибулець 1

У якій, скажіть, країні клімат лагідний, м'який?
Бог відводить буревії, негаразди всіх стихій?

Прибулець 2

У якій іще країні земля родить так охоче?
Наче пісня солов'їна – мова ніжна і співоча?

Прибулець 1

Гори є і полонини, є моря, річки, ліси...
Загалом, то є країна невимовної краси!

Ведучий:

Люди мудрі, працьовиті у країні тій живуть
На чуже не зазіхають і свого не віддадуть.

Ведуча:

Гордо, голосно, дитино, ти назви ім'я країни
У якій разом із нами народився і живеш.

Ведучий:

Отже, зветься ця країна, незалежна і єдина – Наша ненька –
ДІТИ: Україна!

Ведуча:

Вітаємо вас, шановні прибульці в нашій рідній, милій, любій неньці - Україні!

Прибулець 2 А що це за країна така – Україна?

Учитель. Діти, давайте розкажемо нашим гостям про найдорожче серцю кожного українця – про нашу Батьківщину.

Буває часом сліпну від краси,
Спиняюся, не тямлю, що за диво —
Оці степи, це небо, ці ліси —
Усе так гарно, чисто, незрадливо.
Усе як є — дорога, явори,

Усе моє — все зветься Україна.

4. Моя Батьківщина – це вишеньки цвіт

І верби над ставом, й калина.

Моя Батьківщина – це мрії політ,

Це рідна моя Україна!

5. Моя Батьківщина – це наша сім'я,

Затишний куточок і хата.

Це мама, татусь, бабця дідо і я,

Всі рідні і друзів багато.

6. Моя Батьківщина – це злагода й мир,

Та небо бездонне й чудове.

Це пісня чарівна, що лине до зір,

Й дитинство моє світанкове.

7. Моя Батьківщина – ліси і поля.

Від них в нас і радість, і сила.

Це та найсвятіша і рідна земля,

Що кожного з нас народила.

Присвята.

Ведучий: Україно! Моя дорога Батьківщино! З чорнозему, з любистку, рути—м'яти з роси, з дніпровської води, від зорі і місяця народжена!

Ведуча: Україно! Пресвята незаймана Діво! Богом благословенна сторона!

Ведучий: Краю калиновий, козацька земля, матінка єдина, скільки в серці твоєму любові, скільки квіту в небі голубім.

Ведуча: Країно моєї долі, мій отчий dome, моя світла мріє, моя незраджена любове. Тобі присвячується.

Пісня « »

Ведучий: Яка прекрасна наша Україна! У будь-яку пору року вона чарує око – яскравими фарбами лісу в пору золотої осені, казковою красою зими або буйним цвітінням весни.

Кліп «Кольорова Україна»

Ведуча: Україна – наша рідна країна, це земля, де ми народилися і живемо, де живуть наші батьки, де жили наші предки.

Ведучий: Ми з вами маємо всі підстави пишатися тим, що наша Батьківщина мала славні періоди історії, справді легендарних героїв, вона мужньо пережила найважчі випробування і не скорилась. Ми можемо пишатися тим, що Україна ніколи не поневолювала інші народи, а лише захищала себе від ласих на чуже добро близьких та далеких сусідів.

8. Є в центрі Європи чудова країна,

Сягає корінням у сиві часи.

І це – незалежна моя Україна!
Тут гори Карпати, степи і ліси.
Шістсот і чотири ще тисяч гектарів –
Приблизно таку має площу вона.

9. А Київ-столиця у храмах і славі
Та ріки: Дніпро, Дністер, Буг і Десна.
Ще Псел, Уж і Тиса та менші є ріки.
Курорти: Свалява, Бердянськ і
Скадовськ.

10. Багато є сіл і міста превеликі:
Донецьк, Харків, Київ і
Дніпропетровськ.
Ґрунти чорноземні, джерела цілющі,
Озера блакитні та клімат м'який.

11. Козацька слава повік невмируща
Та шлях до свободи завжди нелегкий.

12. Кругом нас держави – на кожному
боці:

На північ від нас білоруси живуть,
На заході – Польща, словаки, угорці,
Молдови й румунів кордони ідуть.

13. На сході Росія із нами межує,
На півдні є Чорне й Азовське моря.
Та наша країна ні з ким не воює,
І світить нам мирна й щаслива зоря.

14. Усіх областей є в нас двадцять чотири
Та ще автономна республіка Крим.
Живуть всі народи у злагоді й мирі,
У нас, в Україні, є місце усім!

Ведучий: Ми – українці. Ми маємо славу історію і традиції. Маємо і свою державу. А кожна держава має свої національні символи, які люди шанують і бережуть.

(На сцені з'являється мати-Україна і троє синів)

Ведуча. Давно-давно жила жінка і було у неї три сини. Росли вони чесними, сміливими, дуже любили свою матусю. Готові були віддати за неї своє життя

Син 1. Мамо, піду я межі люди, подивлюся світ

Україна. Ну, що ж, сину, іди, та пам'ятай рідну домівку, а на згадку візьми золоту корону, з трьома промінцями. Хай в далекому краї зігріває вона тебе.

Ведучий. Минув час, син став князем і дали йому ім'я Тризуб, а знак, що дала йому мати назвали гербом.

Син 2. Пустіть, мамо, мене світ подивитися

Україна. Візьми, сину, в дорогу жовто-блакитний одяг і своїми ділами прославляй матір.

Ведуча. Одержав син імення – Прапор. А там, де був наймолодший син завжди лунала дзвінкоголоса пісня

Україна. Подарую, я тобі, сину, соловейків голос

Ведучий. І одержав син за свій голос і величний спів ім'я – Гімн.

15. Знак країни головний –

Це тризубець золотий.

Він – як сонце в небі синім,

В ньому слава, в ньому сила,

В нім священне слово «воля»,

Що рятує від неолі.

16. Лине пісня незабутня,

Горда, величава.

В ній – надія на майбутнє,

України слава.

До нових здобутків кличе

Пісня Україну,

А зовуть її велично

Всі Державним Гімном

17. Синьо-жовтий прапор України –

Це безхмарне небо, синє-синє,

А під небом золотіє нива,

І народ – і вільний, і щасливий.

Патріотичний танок

Вчитель. Україна – золота, чарівна сторона. Земле, рясно уквітчана, зеленню закосичена. Скільки ніжних, ласкавих, поетичних слів придумали люди, щоб висловити свою гарячу любов до краю, де народились і живуть. Слова, що йдуть від серця, найщиріші та найтепліші. Тож давайте складемо колективного вірша про Україну зі щирих і теплих слів. Я почну, а ви будете добирати останнє слово рядка.

Ось небо блакитне і сонце в zenіті! Моя Україна найкраща...(у світі).

Моя Україна – це ліс і озерця, безмежні степи і чарівні...(джерельця).

Красиві пейзажі і гори високі, маленькі струмочки і ріки...(глибокі)

Міста старовинні і замки прекрасні, великі будови і дуже...(сучасні).

Сади чарівні, мальовничі села, моя Україна – це пісня...(весела).

Це щира, багата, як світ, її мова, крилата, така мелодійна...(чудова).

Її обереги – верба і калина, найкраща у світі – моя... (Україна).

Вітчизна моя, дорога Україна, для кожного з нас ти у світі... (єдина)

18. У кожного народу є святині,

Святині є і в рідній Україні:

Батьківська хата, материнська пісня,

Рушник на образах пречистих,

Дівочий віночок, червона калина,

І хліб український – наша святиня.

Вони – наша спадщина, наш оберіг.

Вони – наша гордість на весь білий світ!

Ведуча. Український рушник... З вишитими квітами, зірками, птахами... Від сивої давнини і до наших днів, у радості й горі він був і є невід'ємною часткою нашого життя та побуту. Його порівнюють з піснею, вишитою нитками на полотні.

19. Вишивала матінка рушники,

На долю щасливу, на роки.

І лягали ниточки по одній.

Ранком все всміхалося сонце їй.

20. Вишивала матінка вечерком,

І лягали хрестики всі рядком,

Бо трудилась матінка до зорі,

Щоб щасливо жилося дітворі.

21. Вчила рідна матінка всіх пісень.

І добру навчала нас кожен день,

Садила барвіночок край вікна,

Щоби доля була в нас не сумна.

«Пісня про рушник» (виконує мама учня)

Ведучий. Багата народними символами наша Україна. Але найбільшим її багатством є її народ, ми – українці. Які ж ми, українці, які риси нам притаманні?

22. Ділові, немов американці,

Пристрасні, неначе мексиканці,

І співучі наче італійці,

І розсудливі, немов оті англійці.

23. Як китайці, дуже працьовиті,

Винахідливі, такі талановиті!

Може, навіть трохи скупуваті,

Та душею щедрі і багаті.

24. А також веселі та гостинні

В цьому, мабуть, схожі на грузинів.

Як цигани, трохи галасливі,
Інколи хитрющі та кмітливі.

25. Як французи, дуже емоційні,
Чуйні і ласкаві, експресивні.
Наче німці, здібні і практичні,
Ніби чехи милі, симпатичні.

26. Як ніхто, завзяті і дбайливі,
І дотепні, й мудрі, жартівливі,
А ще міцні, сміливі, дужі,
До чужого горя небайдужі.

27. Ще – охайні, чемні, незрадливі,
А до того всього – ще й вродливі!
Ось такі з тобою ми, земляче...
І терплячі, надто вже терплячі...

Ведуча.

28. Ми є діти українські,
Хлопці та дівчата.
Рідний край наш — Україна,
Рідна мова — українська.

29. Мова кожного народу
Неповторна і своя,
В ній гримлять громи в негоду,
В тиші — трелі солов'я.
30. Вивчайте мову українську.
Дзвінкоголосу, ніжну, чарівну.
Прекрасну, милу і чудову,
Як материнську пісню колискову.

31. Любіть нашу рідну мову,
Беріть до зброї рідне слово.
Ні! Не забули ще слов'яни
Шевченка заклик полум'яний!
Бо вона ж така багата, українська мова!
Неповторна і крилата, і така чудова.

32. І цвіте у ній кохання,
Рушники з квітками,
Мрії наші і бажання,
Вербки над ставками.

33. Найрідніше, сокровенне,
Найдорожче в світі.

І святкове, і буденне,
В ній батьки і діти.
34. Не цурайтесь мови, люди,
Не цурайтесь роду.
Як зачахне рідне слово —
Не буде народу.

Гумореска П. Глазового «Кухлик»

Дід приїхав із села,
Ходить по столиці,
Має гроші — не мина
Жодної крамниці.
Попросив він: —
Покажіть Кухлик той, що з краю.
Продавщиця: —
Што? Чево? Я не розумію.
— Люба, кухлик покажіть.
Той, що збоку смужка.
— Да какой же кухлик здесь,
Если это кружка?
Дід у руки кухлик взяв
І нахилив брови.
— На Україні живе
Й не знаєте мови...
Продавщиця теж була
Гостра та бідова.
— У мене есть свой язык.
Ні к чому мені мова.
І сказав їй мудрий дід:
— Цим пишатися не слід,
Бо якраз така біда
В моєї корови:
Має, бідна, языка
І не знає мови.

35. Живи, Україно! Живи для краси,
для сили, для правди, для волі.
Співай, Україно, як рідні ліси,
як вітер в широкому полі.
36. Хай з кожним днем міцніє Україна,
своє коріння, діти, бережить.

Нехай у серці кожної дитини
про Україну пісня зазвучить.

Пісня «Україна –це ми»

Вчитель:Ну, що прибульці, чи сподобалась вам наша країна?

Прибулець 1 Дуже сподобалась! Україно! Ти зачарувала нас своєю мелодійною мовою, запальним танцем.

Прибулець 2 Україно! Ти здивувала своїми мальовничими краєвидами, захопила багатомітовою історією та, звичайно, мудрими і талановитими людьми.

Прибульці (разом) Ми вирішили залишитися.

Вчитель Діти, приймаємо їх до своєї дружньої великої української родини?

Прибульці одягають українські шапки та пританцьовують гопака.

Вчитель Сьогодні, діти, ми говорили про нашу країну, про нашу рідну Україну. Кожен з нас бажає нашій країні миру, процвітання, добробуту. Покладіть праву долоньку до серця, відчуйте, що воно говорить?

37. Я все люблю в своїм краю:

криницю, звідки воду п'ю,

Та повні гомону ліси,

та дзвони срібної роси.

38. Я все люблю в своїм краю:

ось під веселкою стою,

Ось дощ веселий напоїв

тужавий колос рідних нив.

39. Я все люблю в своїм краю:

**«Нумо працювати, не час нудьгувати!»
Конкурс-гра для 7 класів**

*Демченко Роксолана Іванівна,
вчитель трудового навчання вищої категорії
закладу «Навчально-виховний комплекс:
загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів-гімназія № 23
Вінницької міської ради»*

Творчість, майстерність, досконалість –
це, насамперед, наполеглива праця.

В. Сухомлинський

Мета:

- Сприяти розвитку в учнів естетичних смаків, інтелектуальних здібностей, пізнавальних можливостей, умінь.
- Формувати культуру спілкування, культуру праці, відповідальності за результати власної діяльності.
- Виховувати патріотизм, любов до рідної країни, взаємопідтримку, повагу один до одного, та до людей різних професій.

Інструменти та матеріали: таблиця оцінювання для журі; гачок, нитки для плетіння п'яти кольорів команд; заготовлені завдання у файлах (порізані на склади прислів'я); п'яти молотків цвяхи в коробочках, дощечки 15x22x2,5см контур карти України з кольоровим фоном з тим же розміром; одяг з п'ятьма дефектами, які потрібно виправити, голки, ножиці, нитки для шиття, підібрані до кольору виробу; папір А3, шалики п'яти кольорів для зав'язування очей, фломастери; папір А4 з нанесеним контуром фартушка кольору команди, фломастери; квадратні фішки з картону п'яти кольорів команд.

Хід заходу

Вступне слово вчителя (ведучого)

- Добрий день, дорогі гості!

Гарного вам настрою. Ми на вас чекали. Конкурс без вас не починали.

«Не час нудьгувати, нумо працювати!» - так ми назвали наш конкурс. Його учасники учні 7 класів, продемонструють свої знання, уміння, яких вони набули на уроках трудового навчання. Кожна команда складається з п'яти чоловік (трьох дівчаток та двох хлопчиків). Отож, побажаємо учасникам команд легко впоратися із поставленими завданнями.

А щоб переможці були визначені чесно, ми запросили до нас вельмишановне журі. (Представлення членів журі.)

Отож побажаємо командам удачі! І нехай поразка або маленька невдача нікому не зіпсують настроїв. Адже головне не перемога, а участь у цікавій грі.

1 Конкурс. Привітання. (5 балів)

Кожна команда має свій колір форми, називає себе, представляє емблему, проголошує девіз. Оцінюють творчість, оригінальність ідеї. Художнє оформлення малюнка на емблемі. Час на 1 команду – 1хв.

2 Конкурс. Розминка. (10 балів)

Потрібно дати правильну відповідь на запитання. Тягнуть питання жеребки. Зачитують в слух. Якщо відповіді нема, відповідає команда яка знає відповідь. Відповідь (1 бал). Час на відповіді 5хв..

1. Як можна розшифрувати аббревіатури ДВП і ДСП?
2. Як називають властивість матеріалу відновлювати свою форму після припинення дії сили: гнучкість, пружність чи пластичність? (Пружність)
3. Для чого розводять зуби пилок? (Щоб не заклинило пилку)
4. Для чого під час просушування дошок між ними кладуть бруски? (Щоб уникнути грибкової гнилі)
5. Назвіть пристосування для перенесення контурів деталей аплікації на тканину. (Шаблон)
6. Як називають поперечні нитки тканини? (Нитка піткання)
7. Назвіть вид декоративно-ужиткового мистецтва, орнаментальне або сюжетне зображення на тканині, виконане різними ручними або машинними швами. (Вишивка)
8. Ідентифікатор товару це: етикетка, штриховий код чи маркування? (Штриховий код)
9. Як називаються фабричні краї тканини? (Пруг)
10. Яка нитка міцніша: нитка піткання чи нитка основи? (Нитка основи)

3 Конкурс. Зроби зачіску подрузі. Максимальна оцінка (25 балів)

Для проведення конкурсу за модель беруть однокласницю. Коли зачіска готова, учасниця команди яка виконувала зачіску оголошує назву, а модель демонструє роботу конкурсантки. Час на виконання завдання 20-30 хв..

4 Конкурс. В'язання ланцюжка. (15 балів)

Із 3,5м нитки учасниці від кожної команди, гачком, плетуть ланцюжок який буде використаний в наступному конкурсі. Розпочинають по сигналу. Час на виконання завдання 10 хв..

5 Конкурс. Капітанів. (5 балів)

В файлі учасникам роздають по розрізаному на склади прислів'ю. Хто перший складе правильно прислів'я, отримує максимальні 5 балів, кожний наступний на 1 бал менше. Часу відводиться не більше 2 хв..

Без охо ти не ма ро бо ти.

Неу мі ло го руки не бо лять.

Очі бо ять ся, рук и роб лять.

Біль ше ро би, менше го во ри.

Гір ко по ро биш, солод ко з'їси.

6 Конкурс. Вправи з молотком. (15 балів)

Вив'язаний у попередньому конкурсі ланцюжок, по проведеному на дощечці контурі хлопці набивають на розмічені точки гвіздочки. Час на виконання 15 хв.. Роботи здаються для оцінювання журі.

7 Конкурс. Ремонт одягу. (10 балів)

Одній учасниці від кожної команди дається річ в якій терміново потрібно виправити ситуацію. За допомогою голки, нитки та праски, по команді дівчата приступають до виконання завдання.

- Пришити бретель до спіднички.
- Закріпити край штанини, що відкотився.
- Підігнути низ спіднички, що відкотився.
- В бічному шві спіднички лопнула строчка. Виправити недолік.
- Прорвалася строчка в кишені. Потрібно на цю ділянку зробити нову строчку.

Час виконання 10 хв..

8 Конкурс. Чорний ящик. (12 балів)

Кожне наступне запитання зменшує відповідь на 2 бали.

Ведучий ставить запитання «Що є в чорному ящику?»

Цей предмет з'явився в кам'яному віці і пройшов довгий шлях еволюції.
Складається з декількох частин, одна з яких називається клин.
Має подружку киянку.
Використовують для роботи з горіхами, металом, деревом.
Про нього кажуть: «У легкого держака голова дуже важка. (Молоток).
Час 1хв..

9 Конкурс. Домашнє завдання. Приготуй пиріг. (50 балів)

Захист виробу буде відбуватись у вигляді презентації свого пирога, на яку відводиться не більше 2 хв. для кожної команди, а також оцінки смакових та естетичних характеристик страви. (Всього 10 хв..)

10 Конкурс. Намалюй орнамент. (5 балів)

На заготовленому аркуші зображено контур фартушка. На цьому фартушку потрібно придумати і намалювати український орнамент, який має бути охайно виконаний та підходити за кольоровою гамою.

Термін виконання 5хв..

11 Конкурс. Для вболівальників. (Кожна правильна відповідь на кожне запитання дає додаткову кольорову фішку-бал, для своєї команди)
Час проведення від 3 хв.. і більше.

Поки журі буде оцінювати цей конкурс ми з вами будемо намагатись додати ще кілька фішок до загальної кількості балів кожної команди.

Закінчують прислів'я та відгадують загадки.

А зараз ми дамо журі можливість визначити місця та підготуватись до оголошення результатів конкурсу. Пропоную подивитись альманах «Как это работает» про виробництво олівців. (Відео «Карандаши», відео «Молнии»).

Вітаю переможців конкурсу – команду 7-Д класу. Сподіваюся, що ці навички знадобляться у вашому житті ще не раз. Дякую за участь всім командам і вболівальникам.

Відповідальні за випуск:

Буняк В.В. – Директор Департаменту освіти Вінницької міської ради

Москальчук Н.І. – завідувач міського методичного кабінету

Редакційна колегія:

Воловодівська Ж.О. – методист з практичної психології та соціальної роботи

Зима Л.Т. – методист з навчальних дисциплін

Косолапова О.В. – методист з навчальних дисциплін

Любчак І.О. – методист з навчальних дисциплін

Маліцька К.П. – методист з навчальних дисциплін

Нарольська К.В. – методист з бібліотечних фондів

Комп'ютерна верстка:

Нарольська К.В. – методист з бібліотечних фондів